

for, at den nævnte Sag kan blive undersøgt gennem vedkommende Paatalemyndighed, og Brev desangaaende er allerede afgaaet til Statsadvokaten i Sønderborg.

Af to ærede Medlemmer, Hr. H. P. Hansen (Nørremølle) og Hr. Holger Andersen, er jeg blevet anmodet om at have Opmærksomheden henvendt paa et Kreditinstitut, der er oprettet i Haderslev under Ledelse af Landsretssagfører Vogelgesang, og som giver Laan i Ejendomme, der ejes af Tyskere, paa op til 70 pCt. af Vurderingssummen, imod at der indrømmes Kreditinstitutet en Forkøbsret til den paagældende Ejendom. Jeg skal hertil bemærke, at der efter den gældende Lovgivning ikke er noget til Hinder for Stiftelse af en saadan Forkøbsret, lige saa lidt som der i gældende dansk Ret findes noget Værn imod, at fast Ejendom erhverves af Udlændinge. Ifølge Grundlovens § 50 kan der ganske vist ved Lov gives nærmere Regler om Udlændinges Adgang til at blive Ejere af fast Ejendom her i Landet, saaledes at denne Adgang f. Eks. — i Overensstemmelse med, hvad der er Tilfældet i hvert Fald i enkelte andre Lande — bliver betinget af en særlig Tilladelse eller en særlig Bevilling fra den danske Regering. Men en saadan Lov er jo ikke hidtil blevet givet, og den vilde i øvrigt heller ikke kunne forhindre, at Ejendomme i de sønderjydske Landsdele gennem det paagældende Kreditinstituts Virksomhed erhvervedes af Folk, som vel er danske Statsborgere i juridisk Forstand, men ikke af Sindelag. Den nævnte Udvikling skal imidlertid blive fulgt med Interesse, og Spørgsmaalet om Foranstaltninger derimod skal ogsaa blive taget op til Overvejelse.

Det ærede Medlem Hr. Holger Andersen har udtalt, at enkelte Dommere i Sønderjylland er optraadt paa en Maade, der ikke har svaret til de Forestillinger, som Befolkningen har om Rettens Værdighed. Jeg skal hertil bemærke, at jeg ikke i Ministeriet har set nogen Klage over, at nogen sønderjydsk Dommer skulde være optraadt paa denne med Rettens Værdighed uoverensstemmende Maade. Som i foregaaende Rigsdagssamling meddelt fra mig til det Udvalg, der behandlede Forslag til Lov om Ændringer i Retsplejeloven, maa det naturligvis misbilliges, at der under en Retssags Behandling fra Dommærens Side siges Vittigheder — i hvert Fald, hvis de da ikke morer alle Parter — eller fremsættes Sagen uvedkommende, til Offentligheden rettede Bemærkninger. Et saadant Forhold vil formentlig rammes af Rets-

plejelovens § 151, 1ste Stykke, hvorefter Rettens Formand eller, hvor Retten beklædes af en enkelt Dommer, da denne selv, jævnfør § 152, skal vaage over, at Forhandlingerne foregaar med den tilbørlige Orden og Værdighed. Samtidig henstillede jeg paa Foranledning af dette Udvalg ved Skrivelse af 8. Marts i Aar til samtlige Retspræsidenter at have Opmærksomheden henvendt paa det af Udvalget fremdragne Forhold, saaledes at Bestemmelserne i Retsplejelovens § 48, 1ste Stykke, i paakommende Tilfælde kunde blive bragt i Anvendelse.

Det er saaledes efter den gældende Ret vedkommende Retspræsident, der i Stilhed skal give Dommeren en Advarsel, og ikke Administrationen, hvem det paahviler at overholde disse Former. Det er efter min Mening uheldigt, men saadan er nu en Gang moderne dansk Ret, og det ærede Medlem Hr. Holger Andersens Parti benytter jo enhver Lejlighed til at hindre, at Dommere *qua* Embedsmænd ligesom andre Embedsmænd kommer til at staa vedkommende Minister til Ansvar, ikke for deres dømmende Virksomhed selvfølgelig, men for deres almindelige Optraeden som Embedsmænd, dels i Forhold til andre Myndigheder, men navnlig i Forhold til Publikum, der har den største Interesse i, at ikke Klager over Dommere begravnes i Stilhed af Retten efter Retsplejelovens § 48.

I Anledning af det ærede Medlem Hr. Holger Andersens Omtale af Markhypotekerne i Sønderjylland skal jeg blot udtale, at dette Spørgsmaal, som paavist af mig i forrige Rigsdagssamling, ligeledes ligger udenfor Justitsministeriets Omraade og henhører under Domstolene, altsaa under Højesteret, der har truffet de Afgørelser, som nu kritiseres, og netop kritiseres stærkest, endda i Avisartikler, af det ærede Medlem Hr. Holger Andersen, der samtidig finder det meget uheldigt, at andre, og navnlig da Statsministeren, kritiserer Domstolene.

Maa jeg til det sidste sige, at man alle Dage og fra alle Sider, ogsaa, og ikke mindst, fra juridisk Side, har kritiseret Domme, og det vil man alle Dage blive ved med. Hvad nu det ærede Medlems stærke Kritik af de danske Domstole i Forhold til de tyske angaar, er det selvfølgelig beklageligt, at der er Uoverensstemmelse mellem dansk og tysk Retsopfattelse eller Domstolsopfattelse paa dette Punkt, og at Rigsretten i Leipzig har nægtet at gøre en af en dansk Domstol truffen Afgørelse exigibel i Tyskland. Det er beklageligt, men Afgørelsen er i Virkeligheden kun en Konsekvens af det Syn,